

1. Resumen normativo

Materia	Lengua Castellana y Literatura
Curso	1.º Bachillerato
Comunidad Autónoma	Illes Balears
Decreto autonómico	Decret 33/2022, de 11 d'agost
Particularidad	En Illes Balears, el catalán (modalidad balear) es lengua vehicular preferente y existe Llengua Catalana i Literatura con currículum propio.

2. Competencias específicas

Lengua Castellana y Literatura I

CE.1 · Reconèixer, valorar i explicar la diversitat lingüística del món, les famílies de llengües i la seva evolució (naixement...

TEXTO OFICIAL

Reconèixer, valorar i explicar la diversitat lingüística del món, les famílies de llengües i la seva evolució (naixement, vida i mort) i les polítiques que tenen a veure amb aquestes situacions; tot partint del fet de conèixer la situació lingüística a Europa i dels territoris que conformen el domini lingüístic de la llengua catalana. La diversitat lingüística constitueix una característica fonamental de la nostra societat. A aquesta realitat, s'hi suma el fet que a les nostres aules hi conviuen joves que parlen llengües diferents de la llengua vehicular d'aprenentatge. Les classes de llengües han d'acollir aquesta diversitat lingüística tant per valorar els significats culturals que se'n deriven i evitar els prejudicis lingüístics, com per aprofundir en el coneixement del funcionament de les llengües i les seves varietats. El desenvolupament d'aquesta competència a l'aula va, per tant, molt més enllà de situar en un mapa les llengües del nostre país i els seus dialectes, o d'estudiar les raons històriques del plurilingüisme com a finalitat última de l'aprenentatge. Contràriament, aquest acostament ha de nodrir-se de l'anàlisi i el diàleg sobre textos orals, escrits i multimodals de caràcter social i cultural, que reflecteixin la pluralitat lingüística i dialectal. Els alumnes, a més, han d'aprendre a distingir els trets

RESUMEN CLARO

Comprender y valorar la variedad de lenguas y dialectos del español para eliminar prejuicios y entender la riqueza cultural que suponen.

QUÉ HACE EL ALUMNADO

El alumnado investiga las lenguas de España y las variantes del español, analizando cómo conviven y desmontando mitos o burlas sobre acentos y hablas regionales.

NO ES

No es memorizar un mapa de lenguas ni estudiar filología histórica. No es solo saber dónde se habla qué, sino entender por qué todas las lenguas valen igual.

EJEMPLO DE ACTIVIDAD

El alumnado analiza vídeos de redes sociales donde se parodian acentos para identificar prejuicios lingüísticos y proponer argumentos que los rebatan.

explicar

CE.2 · Comprendre i interpretar textos orals i multimodals, amb especial atenció als textos acadèmics i dels mitjans de comunic...

TEXTO OFICIAL

Comprendre i interpretar textos orals i multimodals, amb especial atenció als textos acadèmics i dels mitjans de comunicació, recollint el sentit general i la informació més rellevant, identificant el punt de vista i la intenció de l'emissor i valorant-ne la fiabilitat, la forma i el contingut, per construir coneixement, per formar-se opinió i per eixamplar les possibilitats de gaudi i oci. Desenvolupar les estratègies de comprensió oral implica entendre la comunicació com un procés constant d'interpretació d'intencions en el qual entren en joc el coneixement compartit entre interlocutors i tots els elements contextuals i cotextuals que permeten anar més enllà del significat del text i interpretar-ne el sentit. La comprensió i interpretació de missatges orals requereix destreses específiques que han de ser objecte d'ensenyament i aprenentatge, des de les més bàsiques (anticipar el contingut, retenir informació rellevant en funció del propi objectiu, distingir entre fets i opinions o captar el sentit global i la relació entre les parts del discurs), a les més avançades (identificar la intenció de l'emissor; analitzar procediments retòrics; detectar fal·làcies argumentatives o valorar la fiabilitat, la forma i el contingut del text, entre d'altres). L'atenció al desenvolupament d'estratègies de comprensió oral es desplaça en aquesta etapa a textos de caràcter acadèmic i dels mitjans de comunicació amb un grau d'especialització més gran. Això implica el contacte amb nous gèneres discursius, desplegar estratègies que permetin salvar la distància entre els coneixements previs i els requerits per a la comprensió del text, com també familiaritzar-se amb un lèxic caracteritzat per més abundància de tecnicismes, préstecs i estrangerismes. La incorporació de discursos orals que abordin temes de rellevància social, científica i cultural és essencial per preparar els alumnes tant per a la participació activa en la vida social com per al seu desenvolupament acadèmic i professional posterior.

RESUMEN CLARO

Saber escuchar y entender mensajes orales complejos, detectando la intención del hablante y juzgando si la información es creíble y útil.

QUÉ HACE EL ALUMNADO

El alumnado analiza discursos, pódcast y noticias, identificando las ideas clave, el punto de vista del emisor y la calidad de los argumentos para formar su propia opinión.

NO ES

No es hacer un dictado ni un resumen literal de lo escuchado. No es solo oír; es evaluar críticamente la intención y el contexto de quien habla.

EJEMPLO DE ACTIVIDAD

Analizar un discurso político o un pódcast de divulgación científica, identificando posibles sesgos y evaluando la solidez de las fuentes citadas.

interpretar

CE.3 · Produir textos orals i multimodals, amb atenció preferent a textos de caràcter acadèmic, amb rigor, fluïdesa, coherència...

TEXTO OFICIAL

Produir textos orals i multimodals, amb atenció preferent a textos de caràcter acadèmic, amb rigor, fluïdesa, coherència, cohesió, correcció i el registre adequat, ateses les convencions pròpies dels diferents gèneres discursius i participar en interaccions orals amb actitud cooperativa i respectuosa, tant per construir coneixement i establir vincles personals, com per intervenir de manera activa i informada en diferents contextos socials. En aquesta etapa, es posarà atenció especial a situacions de caràcter públic, amb més distància social entre els interlocutors, que exigeixen usos lingüístics més elaborats, registres formals i un reconeixement de la importància de la comunicació no verbal. Les destreses vinculades a la producció oral de caràcter formal són essencials per al desenvolupament acadèmic i professional ulterior. Requereixen conèixer les claus dels gèneres discursius específics i dissenyar activitats competencials que incorporin de manera periòdica produccions orals a càrrec dels alumnes, sobre temes de rellevància ciutadana, científica o cultural, o vinculats als continguts curriculars. Aquestes seqüències didàctiques atendran de manera recursiva i col·laborativa a les successives fases del procés (planificació, producció, assaig i revisió) fins a arribar al producte final. D'altra banda, un grau més gran de consciència lingüística en les interaccions orals és un requisit indispensable per participar de manera activa, compromesa i ètica en societats democràtiques.

RESUMEN CLARO

El alumnado aprende a expresarse oralmente con propiedad en ámbitos académicos y a debatir de forma respetuosa, coherente y constructiva.

QUÉ HACE EL ALUMNADO

El alumnado realiza exposiciones orales formales, utiliza apoyos visuales y participa en debates o coloquios siguiendo las normas de cortesía, rigor y adecuación.

NO ES

No es leer un texto escrito en voz alta. No es recitar de memoria temas del libro. No es hablar sin orden ni respeto.

EJEMPLO DE ACTIVIDAD

El alumnado organiza una mesa redonda sobre un tema de actualidad, defendiendo posturas argumentadas y utilizando una presentación digital de apoyo.

producir

CE.4 · Comprendre, interpretar i valorar textos escrits, amb sentit crític i diferents propòsits de lectura, amb especial atenc...

TEXTO OFICIAL

Comprendre, interpretar i valorar textos escrits, amb sentit crític i diferents propòsits de lectura, amb especial atenció a textos acadèmics i dels mitjans de comunicació, reconeixent el sentit global i les idees principals i secundàries, integrant la informació explícita i realitzant les inferències necessàries, identificant la intenció de l'emissor, reflexionant sobre el contingut i la forma i avaluant-ne la qualitat i la fiabilitat, per donar resposta a necessitats i interessos comunicatius diversos i per construir coneixement. L'atenció al desenvolupament d'estratègies de comprensió lectora es desplaça en aquesta etapa a textos de caràcter acadèmic amb un grau d'especialització, com també a textos dels mitjans de comunicació que aborden temes de rellevància social alta, científica i cultural. La lectura i interpretació de textos acadèmics implica el contacte amb nous gèneres discursius, el desplegament d'estratègies que permetin salvar la distància entre els coneixements previs i els aportats pel text, familiaritzar-se amb un lèxic sovint tècnic i amb abundant presència de préstecs i estrangerismes. D'altra banda, la lectura, interpretació i valoració de textos periodístics pressuposa el coneixement de les claus contextuais que permeten conferir-los sentit i detectar-ne els biaixos ideològics. Si no és així, el lector queda limitat a la interpretació literal del que s'ha dit, incapaç de captar ironies, al·lusions o dobles sentits, o de calibrar la intenció comunicativa de l'autor. D'aquí es desprèn que el desenvolupament de la competència lectora al batxillerat impliqui incidir en la motivació, el compromís i les pràctiques de lectura, juntament amb el coneixement i ús de les estratègies que han de desplegar-se abans, durant i després de l'acte lector, atenent de manera especial al desenvolupament de l'agilitat en el maneig de fonts diverses que permeti compensar la falta dels coneixements previs requerits per un determinat text, com també garantir-ne la fiabilitat o aclarir la finalitat amb la qual s'ha escrit.

RESUMEN CLARO

Saber leer textos complejos extrayendo información relevante, juzgando su veracidad y entendiendo la intención del autor para aprender de ellos.

QUÉ HACE EL ALUMNADO

El alumnado analiza artículos periodísticos y textos de estudio, distingue hechos de opiniones, detecta posibles manipulaciones y resume las ideas clave de forma coherente.

NO ES

No es solo leer en voz alta ni subrayar palabras. No es memorizar el contenido del texto ni realizar un análisis gramatical aislado.

EJEMPLO DE ACTIVIDAD

Comparar dos editoriales de periódicos distintos sobre un mismo tema de actualidad, evaluando su objetividad, argumentos y la fiabilidad de sus fuentes.

interpretar

CE.5 · Produir textos escrits i multimodals coherents, cohesionats, adequats i correctes, amb atenció especial als gèneres disc...

TEXTO OFICIAL

Produir textos escrits i multimodals coherents, cohesionats, adequats i correctes, amb atenció especial als gèneres discursius de l'àmbit acadèmic, per construir coneixement i respondre de manera informada, eficaç i creativa a demandes comunicatives concretes. Saber escriure significa avui saber fer-ho en diferents suports i formats, molts dels quals de caràcter hipertextual i multimodal i requereix el coneixement i apropiació dels motlles en què han cristal·litzat les pràctiques comunicatives escrites pròpies dels diferents àmbits d'ús: els gèneres discursius. A batxillerat cobren especial rellevància els gèneres acadèmics (dissertacions, assaigs, informes o comentaris crítics, entre d'altres) que reclamen la integració de diferents mirades, camps del saber o disciplines. L'estudiant, per tant, ha de manejar amb fluïdesa l'alternança d'informació i opinió, tot consignant les fonts consultades i procurar mantenir una adequada claredat expositiva amb una certa vocació d'estil. Ha de prendre consciència, en definitiva, de la responsabilitat de formar part en la construcció col·lectiva de sentits, des dels punts de vista cultural i ètic. La composició d'un text escrit ha tenir cura tant de la coherència, cohesió, correcció i adequació del registre, com de la propietat lèxica i la correcció gramatical i ortogràfica i també de la valoració de les alternatives disponibles per a l'ús d'un llenguatge inclusiu. Requereix també adoptar decisions sobre el to del discurs i la inscripció de les persones (emissor i destinataris). A més, resulta essencial posar la màxima atenció en el llenguatge i l'estil, per la qual cosa la vinculació entre la reflexió explícita sobre el funcionament de la llengua i la seva projecció en els usos textuais resulta

RESUMEN CLARO

El alumnado aprende a escribir textos complejos y digitales, adaptándose a las normas académicas para comunicar ideas con rigor y creatividad.

QUÉ HACE EL ALUMNADO

El alumnado redacta trabajos, artículos o presentaciones digitales estructuradas, cuidando la ortografía, el estilo y el formato para transmitir conocimientos de forma profesional y eficaz.

NO ES

No es hacer dictados ni ejercicios de gramática sueltos. No es escribir redacciones sin estructura ni ignorar el formato digital o los requisitos del ámbito académico.

EJEMPLO DE ACTIVIDAD

El alumnado redacta un ensayo argumentativo sobre un tema de actualidad integrando citas de diversas fuentes y elementos visuales en un blog escolar.

producir

CE.6 · Seleccionar i contrastar informació procedent de diferents fonts, avaluant-ne la fiabilitat i pertinència en funció dels...

TEXTO OFICIAL

Seleccionar i contrastar informació procedent de diferents fonts, avaluant-ne la fiabilitat i pertinència en funció dels objectius de lectura i evitant els riscos de manipulació i desinformació i integrar-la i transformar-la en coneixement per comunicar-la, amb un punt de vista crític i personal però respectuós amb la propietat intel·lectual, especialment en el marc de la realització de treballs de recerca sobre temes del currículum o vinculats a les obres literàries llegides. La producció, multiplicació i distribució de la informació és el principi constitutiu de les societats actuals, però l'accés a la informació no garanteix per si mateix el coneixement. Per això és imprescindible que els alumnes adquireixin habilitats i destreses per transformar la informació en coneixement, reconeixent quan es necessita, on cercar-la, com gestionar-la, avaluar-la i comunicar-la, adoptant un punt de vista crític i personal i evidenciant una actitud ètica i responsable amb la propietat intel·lectual i amb la identitat digital. Es tracta d'una aposta per l'Alfabetització Mediàtica i Informacional (AMI) que implica la utilització responsable de les tecnologies, amb atenció especial a la detecció d'informacions esbiaixades o falses, l'avaluació constant de les fonts, els temps d'ús i l'autoregulació. S'ha de procurar que els alumnes, individualment o de manera col·laborativa, consultin fonts d'informació variades en contextos socials o acadèmics per realitzar treballs o projectes de recerca, especialment sobre temes del currículum o de les obres literàries llegides. Aquests processos de recerca han de tendir a abordar autònomament la planificació, gestió i emmagatzematge de la informació per recuperar-la de forma òptima i del respecte a les convencions de presentació establertes (índex, organització en epígrafs, procediments de cita, notes a peu de pàgina, bibliografia i bibliografia web), al mateix temps que al desenvolupament de la creativitat i l'adequació al context en la difusió del seu nou aprenentatge. La biblioteca virtual jovescolar i l'aula, com a espai creatiu d'aprenentatge, seran l'entorn ideal per adquirir aquesta competència.

RESUMEN CLARO

El alumnado aprende a investigar con rigor, distinguiendo noticias falsas de fuentes fiables para crear sus propios trabajos académicos de forma ética.

QUÉ HACE EL ALUMNADO

El alumnado busca información, comprueba si es verdadera, la organiza y redacta un texto original citando correctamente a los autores consultados.

NO ES

No es copiar y pegar de Wikipedia. No es hacer un resumen sin contrastar datos. No es presentar un trabajo sin citar las fuentes utilizadas.

EJEMPLO DE ACTIVIDAD

El alumnado redacta un breve ensayo comparando la visión de la mujer en dos artículos de opinión de distintos periódicos nacionales.

evaluar

CE.7 · Seleccionar i llegir de manera autònoma obres rellevants de la literatura contemporània com a font de plaer i coneixemen...

TEXTO OFICIAL

Seleccionar i llegir de manera autònoma obres rellevants de la literatura contemporània com a font de plaer i coneixement, configurant un itinerari lector que s'enriqueixi progressivament quant a diversitat, complexitat i qualitat de les obres i compartir experiències lectores per construir la identitat lectora pròpia i gaudir de la dimensió social de la lectura. Desenvolupar aquesta competència implica avançar en la consolidació de l'autonomia i la construcció de la identitat lectora pròpia, dedicant un temps periòdic i constant a la lectura individual i propiciant moments de reflexió que permetin establir relacions entre els textos llegits. Això suposa ampliar les formes de gaudi, la diversitat i la complexitat dels textos escollits —incloent el contacte amb formes literàries actuals impreses i digitals i amb pràctiques culturals emergents— i la capacitat d'expressar l'experiència lectora. Es tracta de fer un pas cap a un corpus de lectures autònomes menys vinculades a l'entreteniment i a la lectura argumental i més orientat cap a l'apreciació estètica de la literatura. En conseqüència, l'explicitació de judicis de valor sobre les obres es basarà en molts més elements, incloent la identificació de la intertextualitat entre els textos i incorporarà la indagació, lectura i producció d'assaig relacionat amb les obres llegides.

RESUMEN CLARO

Fomentar el hábito de lectura personal y compartida, eligiendo libros actuales para disfrutar y construir un criterio propio como lectores.

QUÉ HACE EL ALUMNADO

El alumnado elige sus propias lecturas, mantiene un registro personal de sus avances y participa en debates o foros para recomendar libros a sus compañeros.

NO ES

No es realizar un control de lectura tradicional. No es repetir el argumento de una obra impuesta ni realizar fichas técnicas vacías de opinión.

EJEMPLO DE ACTIVIDAD

El alumnado diseña un itinerario lector personal y comparte en un podcast escolar sus impresiones sobre una obra de literatura actual.

valorar

CE.8 · Llegir, interpretar i valorar obres rellevants de la literatura catalana, utilitzant un metallenguatge específic i mobil...

TEXTO OFICIAL

Llegir, interpretar i valorar obres rellevants de la literatura catalana, utilitzant un metallenguatge específic i mobilitzant l'experiència biogràfica i els coneixements literaris i culturals per establir vincles entre textos diversos a fi de conformar un mapa cultural, eixamplar les possibilitats d'aprofitament de la literatura i crear textos d'intenció literària.

RESUMEN CLARO

Analizar y disfrutar grandes obras en español conectándolas con la cultura actual y las vivencias propias para fomentar el hábito lector y la escritura creativa.

QUÉ HACE EL ALUMNADO

El alumnado lee clásicos hispánicos, los relaciona con otras artes o temas contemporáneos usando terminología literaria y produce sus propios textos con intención estética inspirados en esas lecturas.

NO ES

No es memorizar biografías ni listas de obras por épocas. No es repetir apuntes sobre movimientos literarios sin haber leído los textos ni relacionarlos con el presente.

EJEMPLO DE ACTIVIDAD

El alumnado redacta un poema o relato breve imitando el estilo de un autor del Siglo de Oro para abordar un problema social actual.

interpretar

CE.9 · Consolidar i aprofundir en el coneixement explícit i sistemàtic sobre l'estructura de la llengua i els seus usos i refle...

TEXTO OFICIAL

Consolidar i aprofundir en el coneixement explícit i sistemàtic sobre l'estructura de la llengua i els seus usos i reflexionar de manera autònoma sobre les eleccions lingüístiques i discursives, amb la terminologia adequada, per desenvolupar la consciència lingüística, augmentar el repertori comunicatiu i millorar les destreses tant de producció oral i escrita com de recepció crítica. Per tal que l'estudi sistemàtic de la llengua sigui útil, ha de promoure la competència metalingüística dels alumnes i s'ha de vincular amb els usos reals i contextualitzats propis dels parlants. La reflexió metalingüística ha de partir del coneixement intuïtiu dels alumnes com a usuaris de la llengua i establir ponts amb el coneixement sistemàtic d'aquesta, utilitzant per això la terminologia específica i integrant els nivells morfosintàctic, semàntic i pragmàtic en l'estudi de les formes lingüístiques. Es tracta, per tant, d'abordar l'aprenentatge estructurat de la gramàtica a través de processos d'indagació, tot establint la relació entre coneixement gramatical explícit i ús de la llengua a partir de la reflexió i de l'elaboració de projectes de recerca reduïts. Per això cal partir de l'observació del significat i la funció que les formes lingüístiques adquireixen en el discurs, per arribar a la generalització i a la sistematització a partir de la manipulació d'enunciats, el contrast entre oracions, la formulació d'hipòtesis i de regles, l'ús de contraexemples o la connexió amb altres fenòmens lingüístics i comunicar els resultats amb el metallenguatge adequat. En definitiva, es tracta d'estimular la reflexió metalingüística i interlingüística perquè els alumnes puguin pensar i parlar sobre la llengua de manera que aquest coneixement reverteixi en una millora de les produccions pròpies i en una millor comprensió i interpretació crítica de les produccions alienes i, alhora, permeti construir de manera progressiva un coneixement explícit sobre com funciona el sistema lingüístic.

RESUMEN CLARO

Entender cómo funciona la gramática y el vocabulario para elegir las mejores palabras al hablar o escribir con propiedad, rigor y corrección.

QUÉ HACE EL ALUMNADO

El alumnado analiza por qué se usan ciertas estructuras gramaticales en un texto y aplica ese conocimiento técnico para mejorar sus propios escritos y discursos.

NO ES

No es hacer análisis sintácticos mecánicos en árbol. No es memorizar definiciones gramaticales aisladas. No es identificar categorías sin entender su función comunicativa o su intención.

EJEMPLO DE ACTIVIDAD

El alumnado reescribe un texto jurídico farragoso para hacerlo comprensible, justificando técnicamente los cambios realizados en la puntuación, conectores y tipos de oraciones.

analizar

CE.10 · Posar les pràctiques comunicatives al servei de la convivència democràtica, la resolució dialogada dels conflictes i la ...

TEXTO OFICIAL

Posar les pràctiques comunicatives al servei de la convivència democràtica, la resolució dialogada dels conflictes i la igualtat de drets de totes les persones, utilitzant un llenguatge no discriminatori i bandejant els abusos de poder a través de la paraula per afavorir l'ús no tan sols eficaç sinó també ètic i democràtic del llenguatge. Desenvolupar aquesta competència implica no tan sols que les persones siguin eficaces a l'hora de comunicar-se, sinó també que posin les paraules al servei d'uns objectius que no es desentenguin de la indefugible dimensió ètica de la comunicació. En l'àmbit de la comunicació personal, l'educació lingüística ha d'ajudar a establir relacions interpersonals basades en l'empatia i el respecte, tot oferint eines per a l'escolta activa, la comunicació assertiva, la deliberació argumentada i la resolució dialogada dels conflictes. Erradicar els usos discriminatoris i manipuladors del llenguatge, com també els abusos de poder a través de la paraula, és un imperatiu ètic. En els àmbits educatiu, social i professional, l'educació lingüística ha de capacitar per prendre la paraula en l'exercici una ciutadania activa i compromesa en la construcció de societats més equitatives, més democràtiques i més responsables en relació als grans desafiaments que com a humanitat tenim plantejats: la sostenibilitat del planeta, les diferents violències (inclosa la violència de gènere), les creixents desigualtats, etc.

RESUMEN CLARO

Usar la palabra de forma ética y respetuosa para resolver conflictos, evitar discriminaciones y fomentar una convivencia democrática real.

QUÉ HACE EL ALUMNADO

El alumnado utiliza el diálogo para mediar en problemas, evita sesgos en sus discursos y rechaza cualquier forma de manipulación o abuso verbal.

NO ES

No es solo ser educado o evitar insultos. No es memorizar normas de cortesía. Es aplicar la ética al discurso para evitar desigualdades.

EJEMPLO DE ACTIVIDAD

Organizar un debate sobre un tema social actual donde el alumnado debe reformular argumentos ofensivos en propuestas constructivas y mediadoras.

mediar

Llengua Castellana i Literatura I

CE.1 · explicar i apreciar la diversitat lingüística del mon a partir del coneixement de la realitat plurilingüe i pluricultural...

TEXTO OFICIAL

explicar i apreciar la diversitat lingüística del mon a partir del coneixement de la realitat plurilingüe i pluricultural d'Espanya i la riquesa dialectal de l'espanyol, com també la reflexió sobre els fenòmens del contacte entre llengües, per afavorir la reflexió interlingüística, per refutar els estereotips i prejudicis lingüístics i per valorar aquesta diversitat com a font de patrimoni cultural. La diversitat lingüística constitueix una característica fonamental de la nostra societat. A aquesta realitat s'hi suma el fet que a les aules hi conviuen joves que parlen llengües diferents de la llengua vehicular d'aprenentatge. Les classes de llengües han d'acollir la diversitat lingüística tant per valorar els significats culturals que se'n deriven i evitar els prejudicis lingüístics, com per aprofundir en el coneixement del funcionament de les llengües i les seves varietats. El desenvolupament d'aquesta competència a l'aula va, per tant, molt més enllà de situar en un mapa les llengües del nostre país i els seus dialectes, o d'estudiar les raons històriques del plurilingüisme com a finalitat última de l'aprenentatge. Contràriament, aquest acostament ha de nodrir-se de l'anàlisi i el diàleg sobre textos orals, escrits i multimodals de caràcter social i cultural, que reflecteixin aquesta pluralitat lingüística i dialectal. Els alumnes, a més, han d'aprendre a distingir els trets que obeeixen a la diversitat geogràfica de la llengua castellana, d'altres de relacionats amb el sociolecte o amb els diversos registres amb els quals un parlant s'adequa a diferents situacions comunicatives. Finalment, s'ha de propiciar que tot aquest aprenentatge es refermi en la comprensió crítica dels fenòmens que es produeixen en el marc del contacte entre llengües i de les conseqüències que puguin tenir sobre aquest tema els diferents models de convivència lingüística. Tot això amb la finalitat última de promoure l'exercici d'una ciutadania sensibilitzada, informada i compromesa amb els drets lingüístics individuals i col·lectius. Descriptors que es lliguen a aquesta competència específica:

CE.2 · comprendre i interpretar textos orals i multimodals, amb especial atenció als textos acadèmics i dels mitjans de comunic...

TEXTO OFICIAL

comprendre i interpretar textos orals i multimodals, amb especial atenció als textos acadèmics i dels mitjans de comunicació, recollint el sentit general i la informació més rellevant, identificant el punt de vista i la intenció de l'emissor i valorant-ne la fiabilitat, la forma i el contingut, per construir coneixement, per formar-se opinió i per eixamplar les possibilitats de gaudi i oci. Desenvolupar les estratègies de comprensió oral implica entendre la comunicació com un procés constant d'interpretació d'intencions en el qual entren en joc el coneixement compartit entre interlocutors i tots els elements contextuais i cotextuais que permeten anar més enllà del significat del text i interpretar-ne el sentit. La comprensió i interpretació de missatges orals requereix destreses específiques que han de ser objecte d'ensenyament i aprenentatge, des de les més bàsiques (anticipar el contingut, retenir informació rellevant en funció del propi objectiu, distingir entre fets i opinions o captar el sentit global i la relació entre les parts del discurs), a les més avançades (identificar la intenció de l'emissor; analitzar procediments retòrics; detectar fal·làcies argumentatives o valorar la fiabilitat, la forma i el contingut del text, entre d'altres). L'atenció al desenvolupament d'estratègies de comprensió oral es desplaça en aquesta etapa a textos de caràcter acadèmic i dels mitjans de comunicació amb un grau d'especialització més gran. Això implica el contacte amb nous gèneres discursius, desplegar estratègies que permetin salvar la distància entre els coneixements previs i els requerits per a la comprensió del text, com també familiaritzar-se amb un lèxic caracteritzat per més abundància de tecnicismes, préstecs i estrangerismes.

CE.3 · produir textos orals i multimodals, amb atenció preferent a textos de caracter academic, amb rigor, fluïdesa, coherència...

TEXTO OFICIAL

produir textos orals i multimodals, amb atenció preferent a textos de caracter academic, amb rigor, fluïdesa, coherència, cohesió, correcció i el registre adequat, ateses les convencions pròpies dels diferents gèneres discursius i participar en interaccions orals amb actitud cooperativa i respectuosa, tant per construir coneixement i establir vincles personals, com per intervenir de manera activa i informada en diferents contextos socials. En aquesta etapa, es posarà especial atenció a situacions de caràcter públic, amb més distància social entre els interlocutors, que exigeixen usos lingüístics més elaborats, registres formals i el reconeixement de la importància de la comunicació no verbal. Les destreses vinculades a la producció oral de caràcter formal són essencials per al desenvolupament acadèmic i professional ulterior. Requereixen conèixer les claus dels gèneres discursius específics i dissenyar activitats competencials que incorporin de manera periòdica produccions orals a càrrec dels alumnes, sobre temes de rellevància ciutadana, científica o cultural, o vinculats als continguts curriculars. Aquestes seqüències didàctiques atendran de manera recursiva i col·laborativa les successives fases del procés (planificació, producció, assaig i revisió) fins a arribar al producte final. D'altra banda, un grau més gran de consciència lingüística en les interaccions orals és un requisit indispensable per participar de manera activa, compromesa i ètica en societats democràtiques. Adequar els usos orals al propòsit comunicatiu i calibrar-ne els efectes en l'interlocutor és essencial per a la comunicació eficaç, basada en el respecte i la cura recíproca. Les classes de llengua han de procurar l'accés a contextos participatius propis dels àmbits social o educatiu, en què els alumnes puguin prendre la paraula i desenvolupar estratègies d'escolta activa, cooperació conversacional i cortesia lingüística. Les tecnologies de la informació i la comunicació proporcionen nous formats per a la comunicació oral multimodal, síncrona o asíncrona, i permeten enregistrar les produccions orals dels alumnes per difondre-les en contextos reals i l'anàlisi i revisió posteriors. Descriptors que es lliguen a aquesta competència específica:

CE.4 · comprendre, interpretar i valorar textos escrits, amb sentit critic i diferents propòsits de lectura, amb atenció especi...

TEXTO OFICIAL

comprendre, interpretar i valorar textos escrits, amb sentit critic i diferents propòsits de lectura, amb atenció especial a textos acadèmics i dels mitjans de comunicació, reconeixent el sentit global i les idees principals i secundàries, integrant la informació explícita i realitzant les inferències necessàries, identificant la intenció de l'emissor, reflexionant sobre el contingut i la forma i avaluant-ne la qualitat i fiabilitat, per donar resposta a necessitats i interessos comunicatius diversos i per construir coneixement. L'atenció al desenvolupament d'estratègies de comprensió lectora es desplaça en aquesta etapa a textos de caràcter acadèmic amb un alt grau d'especialització, com també a textos dels mitjans de comunicació que aborden temes de rellevància social, científica i cultural. La lectura i interpretació de textos acadèmics implica el contacte amb nous gèneres discursius, el desplegament d'estratègies que permetin salvar la distància entre els coneixements previs i els aportats pel text, familiaritzar-se amb un lèxic sovint tècnic i amb abundant presència de préstecs i estrangerismes. D'altra banda, la lectura, interpretació i valoració de textos periodístics pressuposa conèixer les claus contextuals que permeten conferir-los sentit i detectar-ne els biaixos ideològics. Si no és així, el lector queda limitat a la interpretació literal del que s'ha dit, incapaç de captar ironies, al·lusions o dobles sentits, o de calibrar la intenció comunicativa de l'autor. D'aquí es desprèn que el desenvolupament de la competència lectora al batxillerat impliqui incidir en la motivació, el compromís i les pràctiques de lectura, juntament amb el coneixement i ús de les estratègies que han de desplegar-se abans, durant i després de l'acte lector, atenent de manera especial al desenvolupament de l'agilitat en el maneig de fonts diverses que permeti compensar la falta dels coneixements previs requerits per un determinat text, com també garantir-ne la fiabilitat o aclarir la finalitat amb la qual ha estat escrit. Descriptors que es lliguen a aquesta competència específica:

CE.5 · produir textos escrits i multimodals coherents, cohesionats, adequats i correctes, amb atenció especial als gèneres disc...

TEXTO OFICIAL

produir textos escrits i multimodals coherents, cohesionats, adequats i correctes, amb atenció especial als gèneres discursius de l'àmbit acadèmic, per construir coneixement i respondre de manera informada, eficaç i creativa a demandes comunicatives concretes. Saber escriure significa avui saber fer-ho en diferents suports i formats, molts dels quals de caràcter hipertextual i multimodal i requereix el coneixement i apropiació dels motlles en què han cristal·litzat les pràctiques comunicatives escrites pròpies dels diferents àmbits d'ús: els gèneres discursius. A batxillerat cobren especial rellevància els gèneres acadèmics (dissertacions, assaigs, informes o comentaris crítics, entre d'altres) que reclamen la integració de diferents mirades, camps del saber o disciplines. L'estudiant, per tant, ha de manejar amb fluïdesa l'alternança d'informació i opinió, tot consignant les fonts consultades i procurar mantenir la claredat expositiva adequada amb una certa vocació d'estil. Ha de prendre consciència, en definitiva, de la responsabilitat de formar part en la construcció col·lectiva de sentits, des dels punts de vista cultural i ètic. La composició d'un text escrit ha tenir cura tant de la coherència, cohesió, correcció i adequació del registre, com de la propietat lèxica i la correcció gramatical i ortogràfica, com també de la valoració de les alternatives disponibles per a l'ús d'un llenguatge inclusiu. Requereix també adoptar decisions sobre el to del discurs i la inscripció de les persones (emissor i destinataris). A més, resulta essencial posar la màxima atenció en el llenguatge i l'estil, per la qual cosa la vinculació entre la reflexió explícita sobre el funcionament de la llengua i la seva projecció en els usos textuais resulta inseparable. D'aquí es desprèn que el procés d'ensenyament-aprenentatge de l'escriptura reclami la intervenció a l'aula acurada i sostinguda. Descriptors que es lliguen a aquesta competència específica:

CE.6 · seleccionar i contrastar informació procedent de diferents fonts, avaluant-ne la fiabilitat i pertinència en funció dels...

TEXTO OFICIAL

seleccionar i contrastar informació procedent de diferents fonts, avaluant-ne la fiabilitat i pertinència en funció dels objectius de lectura i evitant els riscos de manipulació i desinformació i integrar-la i transformar-la en coneixement per comunicar-la, amb un punt de vista crític i personal al mateix temps que respectuós amb la propietat intel·lectual, especialment en el marc de la realització de treballs de recerca sobre temes del currículum o vinculats a les obres literàries llegides. La producció, multiplicació i distribució de la informació és el principi constitutiu de les societats actuals, però l'accés a la informació no garanteix per si mateix el coneixement. Per això és imprescindible que els alumnes adquireixin habilitats i destreses per transformar la informació en coneixement, reconeixent quan es necessita, on cercar-la, com gestionar-la, avaluar-la i comunicar-la, adoptant un punt de vista crític i personal i evidenciant una actitud ètica i responsable amb la propietat intel·lectual i amb la identitat digital. Es tracta d'una aposta per l'Alfabetització Mediàtica i Informacional (AMI) que implica la utilització responsable de les tecnologies, amb atenció especial a la detecció d'informacions esbiaixades o falses, l'avaluació constant de les fonts, els temps d'ús i l'autoregulació. S'ha de procurar que els alumnes, individualment o de manera col·laborativa, consultin fonts d'informació variades en contextos socials o acadèmics per realitzar treballs o projectes de recerca, especialment sobre temes del currículum o de les obres literàries llegides. Aquests processos de recerca han de tendir a l'abordament autònom de la planificació, gestió i emmagatzematge de la informació per recuperar-la de forma òptima i del respecte a les convencions de presentació establertes (índex, organització en epígrafs, procediments de cita, notes a peu de pàgina, bibliografia i bibliografia web), al mateix temps que al desenvolupament de la creativitat i l'adequació al context en la difusió del seu nou aprenentatge. La biblioteca virtual o escolar i l'aula, com a espai creatiu d'aprenentatge, seran l'entorn ideal per adquirir aquesta competència. Descriptors que es lliguen a aquesta competència específica:

CE.7 · seleccionar i llegir de manera autònoma obres rellevants de la literatura contemporània com a font de plaer i coneixemen...

TEXTO OFICIAL

seleccionar i llegir de manera autònoma obres rellevants de la literatura contemporània com a font de plaer i coneixement, configurant un itinerari lector que s'enriqueixi progressivament quant a diversitat, complexitat i qualitat de les obres i compartir experiències lectores per construir la identitat lectora pròpia i gaudir de la dimensió social de la lectura. Desenvolupar aquesta competència implica avançar en la consolidació de l'autonomia i la construcció de la identitat lectora pròpia, dedicant un temps periòdic i constant a la lectura individual i propiciant moments de reflexió que permetin establir relacions entre els textos llegits. Això suposa ampliar les formes de gaudi, la diversitat i la complexitat dels textos escollits —incloent el contacte amb formes literàries actuals impreses i digitals i amb pràctiques culturals emergents— i la capacitat d'expressar l'experiència lectora. Es tracta de fer un pas cap a un corpus de lectures autònomes menys vinculades a l'entreteniment i a la lectura argumental i més orientat cap a l'apreciació estètica de la literatura. En conseqüència, l'explicitació de judicis de valor sobre les obres es basarà en molts més elements, incloent la identificació de la intertextualitat entre els textos i incorporarà la indagació, lectura i producció d'assaig relacionat amb les obres llegides.

CE.8 · llegir, interpretar i valorar obres rellevants de la literatura espanyola i hispanoamericana, utilitzant un metallenguatge...

TEXTO OFICIAL

llegir, interpretar i valorar obres rellevants de la literatura espanyola i hispanoamericana, utilitzant un metallenguatge específic i mobilitzant l'experiència biogràfica i els coneixements literaris i culturals per establir vincles entre textos diversos a fi de conformar un mapa cultural, eixamplar les possibilitats d'aprofitament de la literatura i crear textos d'intenció literària.

CE.9 · consolidar i aprofundir en el coneixement explícit i sistemàtic sobre l'estructura de la llengua i els seus usos i refle...

TEXTO OFICIAL

consolidar i aprofundir en el coneixement explícit i sistemàtic sobre l'estructura de la llengua i els seus usos i reflexionar de manera autònoma sobre les eleccions lingüístiques i discursives, amb la terminologia adequada, per desenvolupar la consciència lingüística, augmentar el repertori comunicatiu i millorar les destreses tant de producció oral i escrita com de recepció crítica. Perquè l'estudi sistemàtic de la llengua sigui útil, ha de promoure la competència metalingüística dels alumnes i s'ha de vincular amb els usos reals i contextualitzats propis dels parlants. La reflexió metalingüística ha de partir del coneixement intuïtiu dels alumnes com a usuaris de la llengua i establir ponts amb el coneixement sistemàtic d'aquesta, utilitzant per això terminologia específica i integrant els nivells morfosintàctic, semàntic i pragmàtic en l'estudi de les formes lingüístiques. Es tracta, per tant, d'abordar l'aprenentatge estructurat de la gramàtica a través de processos d'indagació, tot establint una relació entre coneixement gramatical explícit i ús de la llengua a partir de la reflexió i de l'elaboració de projectes de recerca reduïts. Per això cal partir de l'observació del significat i la funció que les formes lingüístiques adquireixen en el discurs, per arribar a la generalització i a la sistematització a partir de la manipulació d'enunciats, el contrast entre oracions, la formulació d'hipòtesis i de regles, l'ús de contraexemples o la connexió amb altres fenòmens lingüístics i comunicar els resultats amb el metallenguatge adequat. En definitiva, es tracta d'estimular la reflexió metalingüística i interlingüística perquè els alumnes puguin pensar i parlar sobre la llengua de manera que aquest coneixement reverteixi en la millora de les produccions pròpies i en la millor comprensió i interpretació crítica de les produccions alienes i, alhora, permeti construir de manera progressiva un coneixement explícit sobre com funciona el sistema lingüístic. Descriptors que es lliguen a aquesta competència específica:

CE.10 · posar les practiques comunicatives al servei de la convivència democràtica, la resolució dialogada dels conflictes i la ...

TEXTO OFICIAL

posar les practiques comunicatives al servei de la convivència democràtica, la resolució dialogada dels conflictes i la igualtat de drets de totes les persones, utilitzant un llenguatge no discriminatori i bandejant els abusos de poder a través de la paraula per afavorir un ús no tan sols eficaç sinó també ètic i democràtic del llenguatge. Desenvolupar aquesta competència implica no tan sols que les persones siguin eficaces a l'hora de comunicar-se, sinó també que posin les paraules al servei d'uns objectius que no es desentenguin de la indefugible dimensió ètica de la comunicació. En l'àmbit de la comunicació personal, l'educació lingüística ha d'ajudar a establir relacions interpersonals basades en l'empatia i el respecte, tot oferint eines per a l'escolta activa, la comunicació assertiva, la deliberació argumentada i la resolució dialogada dels conflictes. Erradicar els usos discriminatoris i manipuladors del llenguatge, com també els abusos de poder a través de la paraula, és un imperatiu ètic.

3. Criterios de evaluación

Lengua Castellana y Literatura I

Código	CE	Criterio + evidencia y contexto	Instrumento
1.1	CE.1	Reconèixer, valorar i explicar la diversitat lingüística del món, les famílies de llengües i la seva evolució (naixement, vida i mort) i les polítiques que tenen a veure amb aquestes situacions, amb especial atenció a les del propi territori; tot partint del fet de conèixer la situació lingüística a Europa, Espanya i territoris que conformen el domini lingüístic de la llengua catalana, en manifestacions orals, escrites i multimodals.	
1.2	CE.1	Qüestionar i refutar prejudicis i estereotips lingüístics adoptant una actitud de respecte i valoració de la riquesa cultural, lingüística i dialectal, a partir de l'exploració i reflexió entorn dels fenòmens de contacte entre llengües, amb especial atenció al paper de les xarxes socials i els mitjans de comunicació i de la investigació sobre els drets lingüístics i diversos models de convivència entre llengües.	
2.1	CE.2	Identificar el sentit global, l'estructura, la informació rellevant en funció de les necessitats comunicatives i la intenció de l'emissor en textos orals i multimodals complexos propis de diferents àmbits, analitzant la interacció entre els diferents codis.	
2.2	CE.2	Valorar la forma i el contingut de textos orals i multimodals complexos, avaluant-ne la qualitat, la fiabilitat i la idoneïtat del canal utilitzat, com també l'eficàcia dels procediments comunicatius emprats.	
3.1	CE.3	Realitzar exposicions i argumentacions orals formals amb diferent grau de planificació sobre temes d'interès científic i cultural i de rellevància acadèmica i social, ajustant-se a les convencions pròpies de cada gènere discursiu i amb la fluïdesa, el rigor, la coherència i el registre adequat, en diferents suports i utilitzant de manera eficaç recursos verbals i no verbals.	
3.2	CE.3	Participar de manera activa i adequada en interaccions orals (formals i informals) i en el treball en equip amb actituds d'escolta activa i estratègies de cooperació conversacional i cortesia lingüística.	
4.1	CE.4	Identificar el sentit global, l'estructura, la informació rellevant i la intenció de l'emissor de textos escrits i multimodals especialitzats, amb especial atenció a textos acadèmics i dels mitjans de comunicació, realitzant les inferències necessàries i amb diferents propòsits de lectura.	
4.2	CE.4	Valorar la forma i el contingut de textos complexos avaluant-ne la qualitat, la fiabilitat i la idoneïtat del canal utilitzat, com també l'eficàcia dels procediments comunicatius emprats.	
5.1	CE.5	Elaborar textos acadèmics coherents, cohesionats i amb el registre adequat sobre temes curriculars o d'interès social i cultural. L'elaboració ha d'anar precedida d'un procés de planificació que atengui la situació comunicativa, destinatari, propòsit i canal i d'un procés de redacció i revisió d'esborranys de manera individual o entre iguals, o mitjançant altres instruments de consulta.	
5.2	CE.5	Incorporar procediments per enriquir els textos, atenent aspectes discursius, lingüístics i d'estil, amb precisió lèxica i correcció ortogràfica i gramatical.	

Código	CE	Criterio + evidencia y contexto	Instrumento
6.1	CE.6	Elaborar treballs de recerca de manera autònoma, en diferents suports, sobre temes curriculars d'interès cultural que impliquin localitzar, seleccionar i contrastar informació procedent de diferents fonts; calibrar-ne la fiabilitat i pertinència en funció dels objectius de lectura; organitzar-la i integrar-la en esquemes propis; i reelaborar-la i comunicar-la de manera creativa, adoptant un punt de vista crític i respectuós amb la propietat intel·lectual.	
6.2	CE.6	Avaluar la veracitat de notícies i informacions, amb atenció especial a les xarxes socials i altres entorns digitals, seguint pautes d'anàlisi, contrast i verificació, fent ús de les eines adequades i mantenint una actitud crítica enfront dels possibles biaixos de la informació.	
7.1	CE.7	Triar i llegir de manera autònoma obres rellevants de la literatura contemporània i deixar constància del progrés de l'itinerari lector i cultural personal mitjançant l'explicació argumentada dels criteris de selecció de les lectures, les formes d'accés a la cultura literària i l'experiència de lectura.	
7.2	CE.7	Compartir l'experiència lectora utilitzant el metallenguatge específic i elaborar una interpretació personal establint vincles argumentats amb altres obres i altres experiències artístiques i culturals. Elaborar una interpretació personal establint vincles argumentats amb altres obres i altres experiències artístiques i culturals.	
8.1	CE.8	Explicar i argumentar la interpretació de les obres llegides mitjançant l'anàlisi de les relacions internes dels seus elements constitutius amb el sentit de l'obra i de les relacions externes del text amb el seu context social i històric i amb la tradició literària, utilitzant el metallenguatge específic i incorporant judicis de valor vinculats a l'apreciació estètica de les obres.	
8.2	CE.8	Desenvolupar projectes de recerca que es concretin en una exposició oral, un assaig o una presentació multimodal, establint vincles argumentats entre els clàssics de la literatura catalana objecte de lectura guiada i altres textos i manifestacions artístiques clàssiques o contemporànies, en funció de temes, tòpics, estructures, llenguatge, recursos expressius i valors ètics i estètics i explicitant la implicació i la resposta personal del lector en la lectura.	
8.3	CE.8	Crear textos personals o col·lectius amb intenció literària i consciència d'estil, en diferents suports i amb ajuda d'altres llenguatges artístics i audiovisuals, a partir de la lectura d'obres o fragments significatius en els quals s'emprin les convencions formals dels diversos gèneres i estils literaris.	
9.1	CE.9	Revisar els textos propis i fer propostes de millora argumentant els canvis a partir de la reflexió metalingüística i utilitzant un metallenguatge específic i identificar i esmenar problemes de comprensió lectora utilitzant els coneixements explícits sobre la llengua i el seu ús.	
9.2	CE.9	Explicar i argumentar la interrelació entre el propòsit comunicatiu i les eleccions lingüístiques de l'emissor, com també els seus efectes en el receptor, utilitzant el coneixement explícit de la llengua i un metallenguatge específic.	
9.3	CE.9	Elaborar i presentar els resultats de petits projectes de recerca sobre aspectes rellevants del funcionament de la llengua, formulant hipòtesi i establint generalitzacions, utilitzant els conceptes i la terminologia lingüística adequats i consultant de manera autònoma diccionaris, manuals i gramàtiques.	

Código	CE	Criterio + evidencia y contexto	Instrumento
10.1	CE.10	Identificar i bandejar els usos discriminatoris de la llengua, els abusos de poder a través de la paraula i els usos manipuladors del llenguatge a partir de la reflexió i l'anàlisi dels elements lingüístics, textuais i discursius utilitzats, com també dels elements no verbals que regeixen la comunicació entre les persones. CA 10.2. Utilitzar estratègies per a la resolució dialogada dels conflictes i la cerca de consensos tant en l'àmbit personal com en els educatiu i social.	

Llengua Castellana i Literatura I

Código	CE	Criterio + evidencia y contexto	Instrumento
CA1.1	CE.1	Reconèixer i valorar les llengües d'Espanya i les varietats dialectals de l'espanyol, amb especial atenció a les del propi territori, a partir de l'explicació del seu desenvolupament històric i sociolingüístic i de la situació actual, contrastant de manera explícita i amb el metallenguatge apropiat aspectes lingüístics i discursius de les diferents llengües, com també trets dels dialectes de l'espanyol, en manifestacions orals, escrites i multimodals. Reconèixer i valorar les llengües d'Espanya i els dialectes de l'espanyol. Reconèixer els trets distintius de les varietats dialectals de l'espanyol en textos orals, escrits i multimodals. Explicar el desenvolupament històric, sociolingüístic i la situació actual de l'espanyol.	
CA1.2	CE.1	Qüestionar i refutar prejudicis i estereotips lingüístics adoptant una actitud de respecte i valoració de la riquesa cultural, lingüística i dialectal, a partir de l'exploració i reflexió entorn dels fenòmens del contacte entre llengües, amb especial atenció al paper de les xarxes socials i els mitjans de comunicació i de la investigació sobre els drets lingüístics i diversos models de convivència entre llengües. Identificar, qüestionar i refutar prejudicis i estereotips lingüístics. Respectar i valorar la riquesa cultural lingüística i dialectal, a partir de l'observació i la reflexió de la diversitat lingüística de l'entorn. Explorar els fenòmens de contacte de llengües, amb especial atenció a les xarxes socials i als mitjans de comunicació. Investigar sobre els drets lingüístics i diversos models de convivència entre llengües.	
CA2.1	CE.2	Identificar el sentit global, l'estructura, la informació rellevant en funció de les necessitats comunicatives i la intenció de l'emissor en textos orals i multimodals complexos, propis de diferents àmbits, analitzant la interacció entre els diferents codis. Identificar el sentit global, l'estructura i la informació més rellevant en funció de les necessitats comunicatives i la intenció de l'emissor en textos orals i multimodals complexos. Analitzar la interacció entre els diferents codis en un missatge.	
CA2.2	CE.2	Valorar la forma i el contingut de textos orals i multimodals complexos, avaluant la qualitat, fiabilitat i idoneïtat del canal emprat, com també l'eficàcia dels procediments comunicatius emprats. Valorar la forma i el contingut de textos orals i multimodals complexos. Avaluar la qualitat, la fiabilitat i la idoneïtat del canal utilitzat. Avaluar l'eficàcia dels procediments comunicatius emprats en una producció oral.	

Código	CE	Criterio + evidencia y contexto	Instrumento
CA3.1	CE.3	Realitzar exposicions i argumentacions orals formals amb diferent grau de planificació sobre temes d'interès científic i cultural i de rellevància acadèmica i social, ajustant-se a les convencions pròpies de cada gènere discursiu i amb fluïdesa, rigor, coherència, cohesió, correcció i el registre adequat, en diferents suports i emprant de manera eficaç recursos verbals i no verbals. Fer exposicions i argumentacions orals formals amb diferent grau de planificació sobre temes de caire científic, cultural, social i acadèmic. Fer exposicions orals que s'ajustin a les convencions de cada gènere discursiu, amb coherència, cohesió i correcció i adequant-se a la situació comunicativa concreta. Utilitzar de manera eficaç els recursos verbals i no verbals propis de situacions orals.	
CA3.2	CE.3	Participar de forma activa i adequada en interaccions orals (formals i informals) i en el treball en equip amb actituds d'escolta activa i estratègies de cooperació conversacional i cortesia lingüística. Participar de manera activa i adequada en interaccions orals, formals i informals i en el treball en equip amb actituds d'escolta activa i fent ús de les estratègies de cooperació conversacional i cortesia lingüística.	
CA4.1	CE.4	Identificar el sentit global, l'estructura, la informació rellevant i la intenció de l'emissor de textos escrits i multimodals especialitzats, amb especial atenció a textos acadèmics i dels mitjans de comunicació, realitzant les inferències necessàries i amb diferents propòsits de lectura. Identificar el sentit global, l'estructura, la informació rellevant i la intenció de l'emissor de textos escrits i multimodals especialitzats amb especial atenció a textos acadèmics i dels mitjans de comunicació. Realitzar les inferències necessàries i amb diferents propòsits de lectura.	
CA4.2	CE.4	Valorar la forma i el contingut de textos complexos avaluant la seva qualitat, la fiabilitat i idoneïtat del canal utilitzat, com també l'eficàcia dels procediments comunicatius emprats. Valorar la forma i el contingut de textos complexos. Avaluar la qualitat, la fiabilitat i idoneïtat del canal utilitzat, com també l'eficàcia dels procediments comunicatius emprats.	
CA5.1	CE.5	Elaborar textos acadèmics coherents, cohesionats i amb el registre adequat sobre temes curriculars o d'interès social i cultural, precedits d'un procés de planificació que atengui la situació comunicativa, destinatari, propòsit i canal i de redacció i revisió d'esborranys de manera individual o entre iguals, o mitjançant altres instruments de consulta. Elaborar textos acadèmics coherents, cohesionats i amb el registre adequat sobre temes curriculars o d'interès social i cultural. Planificar el text segons la situació comunicativa, el destinatari, el propòsit i el canal i de redacció. Revisar esborranys de manera individual o entre iguals, o mitjançant altres instruments de consulta.	
CA5.2	CE.5	Incorporar procediments per enriquir els textos, atenent aspectes discursius, lingüístics i d'estil, amb precisió lèxica i correcció ortogràfica i gramatical.	

Código	CE	Criterio + evidencia y contexto	Instrumento
CA6.1	CE.6	Elaborar treballs de recerca de manera autònoma, en diferents suports, sobre temes curriculars d'interès cultural que impliquin localitzar, seleccionar i contrastar informació procedent de diferents fonts; calibrar-ne la fiabilitat i pertinència en funció dels objectius de lectura; organitzar-la i integrar-la en esquemes propis; i reelaborar-la i comunicar-la de manera creativa, adoptant un punt de vista crític i respectuós amb la propietat intel·lectual. Elaborar treballs de recerca de manera autònoma, en diferents suports, sobre temes curriculars d'interès cultural que impliquin localitzar, seleccionar i contrastar informació procedent de diferents fonts. Calibrar la fiabilitat i pertinència de les fonts en funció dels objectius de lectura. Organitzar la informació i integrar-la en esquemes propis. Reelaborar la informació i comunicar-la de manera creativa, adoptant un punt de vista crític i respectuós amb la propietat intel·lectual.	
CA6.2	CE.6	Avaluar la veracitat de notícies i informacions, amb especial atenció a les xarxes socials i altres entorns digitals, seguint pautes d'anàlisi, contrast i verificació, fent ús de les eines adequades i mantenint una actitud crítica enfront dels possibles biaixos de la informació. Avaluar la veracitat de notícies i informacions, amb especial atenció a les xarxes socials i altres entorns digitals. Seguir pautes d'anàlisi, contrast i verificació en la recerca d'informació, fent ús de les eines adequades i mantenint una actitud crítica enfront dels possibles biaixos de la informació.	
CA7.1	CE.7	Triar i llegir de manera autònoma obres rellevants de la literatura contemporània i deixar constància del progrés de l'itinerari lector i cultural personal mitjançant l'explicació argumentada dels criteris de selecció de les lectures, les formes d'accés a la cultura literària i de l'experiència de lectura. Triar i llegir de manera autònoma obres rellevants de la literatura contemporània. Deixar constància del progrés de l'itinerari lector i cultural personal mitjançant l'explicació argumentada dels criteris de selecció de les lectures, les formes d'accés a la cultura literària i de l'experiència de lectura.	
CA7.2	CE.7	Compartir l'experiència lectora utilitzant el metallenguatge específic i elaborar la interpretació personal establint vincles argumentats amb altres obres i altres experiències artístiques i culturals. Compartir l'experiència lectora utilitzant el metallenguatge específic. Elaborar una interpretació personal establint vincles argumentats amb altres obres i altres experiències artístiques i culturals.	
CA8.1	CE.8	Explicar i argumentar la interpretació de les obres llegides mitjançant l'anàlisi de les relacions internes dels seus elements constitutius amb el sentit de l'obra i de les relacions externes del text amb el seu context social i històric i amb la tradició literària, utilitzant un metallenguatge específic i incorporant judicis de valor vinculats a l'apreciació estètica de les obres. Explicar i argumentar la interpretació de les obres llegides mitjançant l'anàlisi de les relacions internes dels seus elements constitutius amb el sentit de l'obra. Establir les relacions externes del text amb el seu context social i històric i amb la tradició literària. Utilitzar el metallenguatge específic en la interpretació d'obres literàries i incorporar-hi judicis de valor vinculats a l'apreciació estètica.	

Código	CE	Criterio + evidencia y contexto	Instrumento
CA8.2	CE.8	Desenvolupar projectes de recerca que es concretin en una exposició oral, un assaig o una presentació multimodal, establint vincles argumentats entre els clàssics de la literatura espanyola objecte de lectura guiada i altres textos i manifestacions artístiques clàssiques o contemporànies, en funció de temes, tòpics, estructures, llenguatge, recursos expressius i valors ètics i estètics i explicitant la implicació i la resposta personal del lector en la lectura. Desenvolupar projectes de recerca que es concretin en una exposició oral, un assaig o una presentació multimodal. Establir vincles argumentats entre els clàssics de la literatura espanyola objecte de lectura guiada i altres textos i manifestacions artístiques clàssiques o contemporànies, en funció de temes, tòpics, estructures, llenguatge, recursos expressius i valors ètics i estètics. Explicitar la implicació i la resposta personal del lector en la lectura.	
CA8.3	CE.8	Crear textos personals o col·lectius amb intenció literària i consciència d'estil, en diferents suports i amb ajuda d'altres llenguatges artístics i audiovisuals, a partir de la lectura d'obres o fragments significatius en els quals s'emprin les convencions formals dels diversos gèneres i estils literaris.	
CA9.1	CE.9	Revisar els propis textos i fer propostes de millora argumentant els canvis a partir de la reflexió metalingüística i interlingüística i utilitzant el metallenguatge específic i identificar i esmenar problemes de comprensió lectora utilitzant els coneixements explícits sobre la llengua i el seu ús. Revisar els propis textos i fer propostes de millora. Argumentar els canvis a partir de la reflexió metalingüística i interlingüística. Utilitzar un metallenguatge específic en la revisió. Identificar i esmenar problemes de comprensió lectora utilitzant els coneixements explícits sobre la llengua i el seu ús.	
CA9.2	CE.9	Explicar i argumentar la interrelació entre el propòsit comunicatiu i les eleccions lingüístiques de l'emissor, com també els efectes que té en el receptor, utilitzant el coneixement explícit de la llengua i del metallenguatge específic. Explicar i argumentar la interrelació entre el propòsit comunicatiu i les eleccions lingüístiques de l'emissor, com també els efectes que té en el receptor. Utilitzar el coneixement explícit de la llengua i el metallenguatge específic en l'anàlisi dels trets lingüístics escollits.	
CA9.3	CE.9	Elaborar i presentar els resultats de projectes de recerca reduïts sobre aspectes rellevants del funcionament de la llengua, formulant hipòtesis i establint generalitzacions, utilitzant els conceptes i la terminologia lingüística adequada i consultant de manera autònoma diccionaris, manuals i gramàtiques. Elaborar i presentar els resultats de petits projectes de recerca sobre aspectes rellevants del funcionament de la llengua. Formular hipòtesis i establir generalitzacions, utilitzant els conceptes i la terminologia lingüística adequada. Consultar de manera autònoma diccionaris, manuals i gramàtiques.	
CA10.1	CE.10	Identificar i bandejar els usos discriminatoris de la llengua, els abusos de poder a través de la paraula i els usos manipuladors del llenguatge a partir de la reflexió i l'anàlisi dels elements lingüístics, textuais i discursius utilitzats, com també dels elements no verbals que regeixen la comunicació entre les persones.	
CA10.2	CE.10	Utilitzar estratègies per a la resolució dialogada dels conflictes i la cerca de consensos tant en l'àmbit personal com en l'educatiu i el social.	

4. Saberes básicos

Lengua Castellana y Literatura I

Saberes básicos del decreto

#	Saber oficial	Resumen claro y actividad de aula
1	La situació lingüística a l'Estat espanyol	
2	Característiques de les principals varietats dialectals de l'espanyol d'Espanya i d'Amèrica	
3	Prejudicis i estereotips lingüístics	

Saberes básicos del decreto

#	Saber oficial	Resumen claro y actividad de aula
1	La situació lingüística a l'Estat espanyol	
2	Característiques de les principals varietats dialectals de l'espanyol d'Espanya i d'Amèrica	
3	Prejudicis i estereotips lingüístics	

Saberes básicos del decreto

#	Saber oficial	Resumen claro y actividad de aula
1	Propietats textuais: adequació, coherència, cohesió, correcció	
2	Gèneres discursius propis de l'àmbit educatiu: el text acadèmic	
3	Gèneres discursius propis de l'àmbit social. Textos periodístics: narració, exposició i argumentació. Mitjans de comunicació i xarxes socials	
4	Gèneres literaris	

Saberes básicos del decreto

#	Saber oficial	Resumen claro y actividad de aula
1	Expressió oral. Adequació al nivell de formalitat requerit per la situació comunicativa. El registre estàndard. Trets discursius i lingüístics del discurs formal. Elements no verbals. Planificació i recerca d'informació, construcció del discurs i revisió. Transferència dels coneixements lingüístics (lèxics, gramaticals i fonètics) al discurs	

#	Saber oficial	Resumen claro y actividad de aula
2	Expressió escrita. Planificació: recerca i selecció d'informació; anàlisi, valoració, organització i síntesi de la informació. Redacció i revisió: transferència dels coneixements lingüístics (lèxics, gramaticals i ortogràfics) al text escrit	
3	Comprensió oral. Sentit global del discurs. Parts del discurs i relació que mantenen. Usos discriminatoris del llenguatge verbal i no verbal. Intenció comunicativa del parlant. Selecció de la informació rellevant	
4	Comprensió escrita. Sentit global del text. Parts del text i relació que mantenen. Usos discriminatoris del llenguatge verbal i icònic. Publicitat i propaganda. Intenció comunicativa de l'emissor. Selecció de la informació rellevant. Interpretació del llenguatge en el seu context. Connotació, denotació i sentit figurat	
5	Interacció oral en contextos formals. Ús propi i aliè de la paraula. Cooperació conversacional i cortesia lingüística	
6	Interacció escrita	
7	Mediació. Reconeixement i ús discursiu dels elements lingüístics	
8	La modalitat. Formes lingüístiques per a l'expressió de la subjectivitat i de l'objectivitat	
9	Recursos lingüístics per adequar el registre a la situació comunicativa	
10	Connectors, marcadors discursius i altres procediments lèxics, semàntics i gramaticals que contribueixen a la cohesió del text	
11	Relacions entre formes verbals com a procediment de cohesió textual, amb especial atenció a l'ús dels temps verbals. Valor de les formes no personals	
12	Correcció lingüística i revisió ortogràfica, gramatical i tipogràfica dels textos	
13	Relació dels signes lingüístics amb el significat del text	

Saberes básicos del decreto

#	Saber oficial	Resumen claro y actividad de aula
---	---------------	-----------------------------------

1	Selecció d'obres rellevants d'autors de la literatura espanyola, europea i universal, amb assessorament	
2	Participació activa en el circuit literari i lector, en activitats com ara encontres literaris amb autors d'obres llegides, sessions de narració oral, clubs de lectura, etc	
3	Utilització autònoma de tot tipus de biblioteques, físiques i digitals	
4	Accés a diferents experiències culturals: representacions teatrals, exposicions bibliogràfiques, etc	
5	Expressió argumentada dels gustos lectors personals	
6	Diversificació del corpus llegit, amb atenció als circuits comercials del llibre i distingint entre literatura canònica i literatura de consum, clàssics i	

Saberes básicos del decreto

#	Saber oficial	Resumen claro y actividad de aula
1	Establiment de vincles entre la literatura castellana contemporània i altres disciplines artístiques	
2	La literatura castellana des de l'edat mitjana fins al Romanticisme	
3	Anàlisi i comentari del text literari: elements constitutius del gènere literari i sentit de l'obra literària, les relacions externes del text amb el seu context social, històric i amb la tradició literària	

Saberes básicos del decreto

#	Saber oficial	Resumen claro y actividad de aula
1	Diferències rellevants entre llengua oral i llengua escrita, amb especial atenció als elements sintàctics, lèxics i pragmàtics	
2	Formació de paraules. Elements constitutius: lexema i morfemes	
3	Categories gramaticals: tipus i ús	

#	Saber oficial	Resumen claro y actividad de aula
4	Sintaxi. Estructures sintàctiques simples i complexes. Relacions lògiques, gramaticals i semàntiques entre els elements d'una oració. Les funcions sintàctiques. Connectors com a element cohesionador del text i que hi aporta coherència. Elements de referència. Díctics. Ordre lògic dels elements de l'oració. Signes de puntuació	
5	Explicació del significat de paraules o expressions dins el context. Sinonímia, antonímia, paronímia, polisèmia, homonímia. Hiperonímia i hiponímia. Connotació i denotació. Elements discriminadors del llenguatge. Identificació dels elements lingüístics que comprometen la comprensió d'un text escrit o oral	
6	Propostes de millora i enriquiment d'un text escrit o oral	

Llengua Castellana i Literatura I

Saberes básicos del decreto

#	Saber oficial	Resumen claro y actividad de aula
1	La situació lingüística a l'Estat espanyol	
2	Característiques de les principals varietats dialectals de l'espanyol d'Espanya i d'Amèrica	
3	Prejudicis i estereotips lingüístics	

Saberes básicos del decreto

#	Saber oficial	Resumen claro y actividad de aula
1	La situació lingüística a l'Estat espanyol	
2	Característiques de les principals varietats dialectals de l'espanyol d'Espanya i d'Amèrica	
3	Prejudicis i estereotips lingüístics	

Saberes básicos del decreto

#	Saber oficial	Resumen claro y actividad de aula
1	Propietats textuais: adequació, coherència, cohesió, correcció	
2	Gèneres discursius propis de l'àmbit educatiu: el text acadèmic	

#	Saber oficial	Resumen claro y actividad de aula
3	Gèneres discursius propis de l'àmbit social. Textos periodístics: narració, exposició i argumentació. Mitjans de comunicació i xarxes socials	
4	Gèneres literaris	

Saberes básicos del decreto

#	Saber oficial	Resumen claro y actividad de aula
1	Expressió oral. Adequació al nivell de formalitat requerit per la situació comunicativa. El registre estàndard. Trets discursius i lingüístics del discurs formal. Elements no verbals. Planificació i recerca d'informació, construcció del discurs i revisió. Transferència dels coneixements lingüístics (lèxics, gramaticals i fonètics) al discurs	
2	Expressió escrita. Planificació: recerca i selecció d'informació; anàlisi, valoració, organització i síntesi de la informació. Redacció i revisió: transferència dels coneixements lingüístics (lèxics, gramaticals i ortogràfics) al text escrit	
3	Comprensió oral. Sentit global del discurs. Parts del discurs i relació que mantenen. Usos discriminatoris del llenguatge verbal i no verbal. Intenció comunicativa del parlant. Selecció de la informació rellevant	
4	Comprensió escrita. Sentit global del text. Parts del text i relació que mantenen. Usos discriminatoris del llenguatge verbal i icònic. Publicitat i propaganda. Intenció comunicativa de l'emissor. Selecció de la informació rellevant. Interpretació del llenguatge en el seu context. Connotació, denotació i sentit figurat	
5	Interacció oral en contextos formals. Ús propi i aliè de la paraula. Cooperació conversacional i cortesia lingüística	
6	Interacció escrita	
7	Mediació. Reconeixement i ús discursiu dels elements lingüístics	
8	La modalitat. Formes lingüístiques per a l'expressió de la subjectivitat i de l'objectivitat	
9	Recursos lingüístics per adequar el registre a la situació comunicativa	

#	Saber oficial	Resumen claro y actividad de aula
10	Connectors, marcadors discursius i altres procediments lèxics, semàntics i gramaticals que contribueixen a la cohesió del text	
11	Relacions entre formes verbals com a procediment de cohesió textual, amb especial atenció a l'ús dels temps verbals. Valor de les formes no personals	
12	Correcció lingüística i revisió ortogràfica, gramatical i tipogràfica dels textos	
13	Relació dels signes lingüístics amb el significat del text	

Saberes básicos del decreto

#	Saber oficial	Resumen claro y actividad de aula
1	Selecció d'obres rellevants d'autors de la literatura espanyola, europea i universal, amb assessorament	
2	Participació activa en el circuit literari i lector, en activitats com ara encontres literaris amb autors d'obres llegides, sessions de narració oral, clubs de lectura, etc	
3	Utilització autònoma de tot tipus de biblioteques, físiques i digitals	
4	Accés a diferents experiències culturals: representacions teatrals, exposicions bibliogràfiques, etc	
5	Expressió argumentada dels gustos lectors personals	
6	Diversificació del corpus llegit, amb atenció als circuits comercials del llibre i distingint entre literatura canònica i literatura de consum, clàssics i	

Saberes básicos del decreto

#	Saber oficial	Resumen claro y actividad de aula
1	Establiment de vincles entre la literatura castellana contemporània i altres disciplines artístiques	
2	La literatura castellana des de l'edat mitjana fins al Romanticisme	

#	Saber oficial	Resumen claro y actividad de aula
3	Anàlisi i comentari del text literari: elements constitutius del gènere literari i sentit de l'obra literària, les relacions externes del text amb el seu context social, històric i amb la tradició literària	

Saberes bàsics del decreto

#	Saber oficial	Resumen claro y actividad de aula
1	Diferències rellevants entre llengua oral i llengua escrita, amb especial atenció als elements sintàctics, lèxics i pragmàtics	
2	Formació de paraules. Elements constitutius: lexema i morfemes	
3	Categories gramaticals: tipus i ús	
4	Sintaxi. Estructures sintàctiques simples i complexes. Relacions lògiques, gramaticals i semàntiques entre els elements d'una oració. Les funcions sintàctiques. Connectors com a element cohesionador del text i que hi aporta coherència. Elements de referència. Díctics. Ordre lògic dels elements de l'oració. Signes de puntuació	
5	Explicació del significat de paraules o expressions dins el context. Sinonímia, antonímia, paronímia, polisèmia, homonímia. Hiperonímia i hiponímia. Connotació i denotació. Elements discriminatoris del llenguatge. Identificació dels elements lingüístics que comprometen la comprensió d'un text escrit o oral	
6	Propostes de millora i enriquiment d'un text escrit o oral	

5. Rúbrica orientativa 1-4

Nivel	Descriptor	Uso docente
1	Inicial: evidencia incompleta o con errores de base.	Refuerzo guiado y nueva evidencia breve.
2	En proceso: cumple parte del criterio con ayuda o imprecisiones.	Feedback específico y práctica focalizada.
3	Adecuado: cumple el criterio con autonomía suficiente.	Consolidación y transferencia.
4	Excelente: domina, justifica y transfiere el criterio.	Ampliación o reto competencial.

Este documento es una ayuda de trabajo generada por Corrigiendo.es a partir de datos curriculares oficiales estructurados y de un enriquecimiento didáctico sintetizado con IA (Gemini). Revisa siempre la normativa vigente de tu administración educativa antes de incorporarlo literalmente a documentos administrativos del centro.